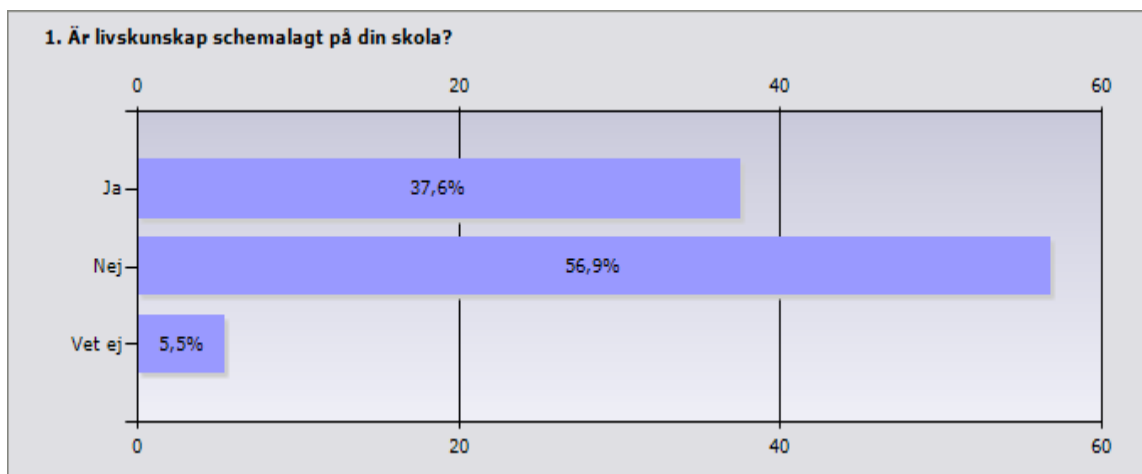

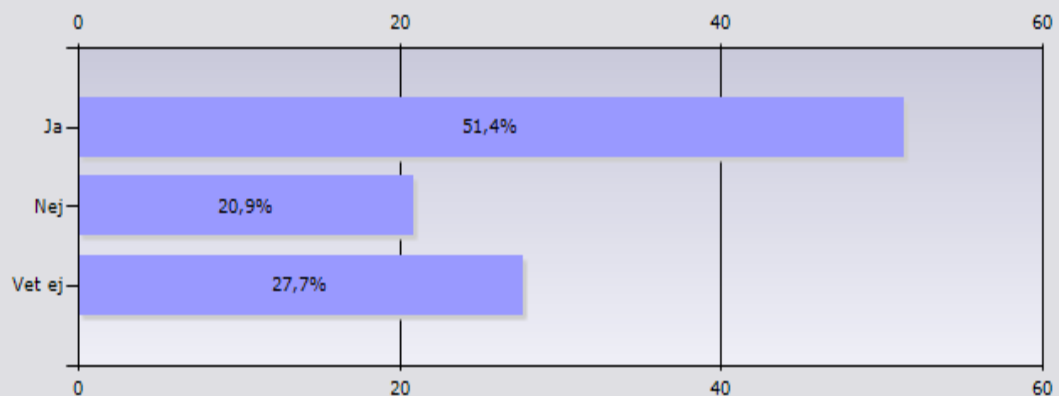
Lärarybarometer

Livskunskap

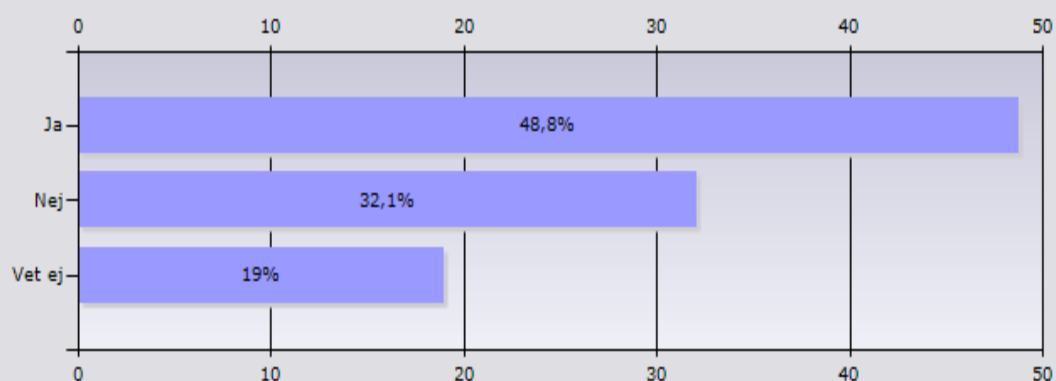
	Procent	Antal
Ja	37,6%	225
Nej	56,9%	340
Vet ej	5,5%	33
Svarande		598
Inget svar		2

2. Är det obligatorisk närvaro på lektionerna med livskunskap?

	Procent	Antal
Ja	51,4%	273
Nej	20,9%	111
Vet ej	27,7%	147
Svarande		531
Inget svar		69

3. Anser du att det är ett problem att det saknas nationella riktlinjer för en kursplan i lektionerna med livskunskap?

	Procent	Antal
Ja	48,8%	287
Nej	32,1%	189
Vet ej	19%	112
Svarande		588
Inget svar		12

Urval av kommentarer:

Alla på min gymnasieskola måste ha Levnadslära i åk 1 (ca 650 elever) och blir betygsatta. Flera av lärarna i Levnadslära är obehöriga lärare. De behöriga lärarna som undervisar i Levnadslära är inte utbildade i ämnet. Det känns olustigt och oseriöst.

Alldeles för flummigt ämne, passar inte in i den nya läroplanens inriktning på kunskap.

Alltid bra att ha en gemensam grund att utgå ifrån.

Nationella riktlinjer kan dränera ämnet på utrymme för plötsligt uppkomna teman, typ självmord på internet

Nationella riktlinjer kan innebära en större likvärdighet, vilket är av godo.

Nej, eftersom inte livskunskap är något Skolverket ålägger oss att ha. Jag tycker min skola gör fel som schemalägger detta som om det vore ett vanligt skolämne. Däremot ska flera av delarna ingå i den dagliga verksamheten under ordinarie lektioner!

Anser att livskunskap redan ingår i alla ämnen

Använder målen i läroplanen ex. normer och värden, ansvar och inflytande

Det behövs ingen kursplan. Titta på värdegrunden i läroplanen.

Det behövs så att lärare inte glömmer att ha dessa samtal. Det ger också guidning till dem som känner sig osäkra.

Det finns mycket som skulle kunna rymmas under rubriken Livskunskap- för att vi ska införa detta på schemat BÖR nationella riktlinjer finnas. Hur ska vi annars kunna säkerställa en jämlik undervisning i landet?

Det införs hipp som happ ett ämne som inte bara saknar nationella riktlinjer utan tom som saknas som ÄMNE

Det kan bli stor skillnad från skola till skola beroende på den skolkultur som är rådande

Det känns inte som ett skolämne som skulle kunna ge betyg och då verkar det lite för mycket med en nationell kursplan. Varje skola har sina problem de behöver tackla på sitt unika vis.

Det skulle vara bra om det blev tydligare för hur mycket tid vi kan lägga på livskunskap.

Det utarbetas ofta lokala kursplaner under ledning av icke-lärare, ofta duktiga handledare, men innehållet speglar sällan uppdraget. Ibland utgår man från metoden, inte innehållet.

Det vore bra med riktlinjer för att veta hur undervisningen bör gå till och för att markera vikten av ämnet som kunde sortera under SO-blocket

Det är ju ett frivilligt ämne, så det måste ju vara upp till skolorna hur man vill lägga upp det. Förhoppnings väljer man bara att ha livskunskap om man har tillräcklig kompetens för att själv skriva sin egen kursplan. Nationella kursplaner har vi för likvärdighetens skull.

Det är viktig kunskap det handlar om och borde alltså ha nationella riktlinjer i kursplan.

Detta tangerar värdegrund som vi så ofta pratar om, men som vi är svårare att konkretisera i lektioner. Därför vore det bra med riktlinjer så det blev mindre skillnader mellan skolor och områden.

Detta är något skolorna måste få utforma själva efter sina behov och förutsättningar.

Ett visst frirum måste skolorna ha. Tid kommer från andra ämnen enligt skolans val.

Ett ämne som livskunskap kan aldrig regleras nationellt eftersom det är så beroende av vem som har ämnet. Alla lärare lämpar sig inte för att ha ämnet och de bör heller inte ha det. I så fall ska man se till att det finns lärare som är behöriga i livskunskap.

I och med att det saknas, blir det fritt fram för mindre seriösa aktörer som ser detta som ett sätt (set) att tjäna snabba pengar.

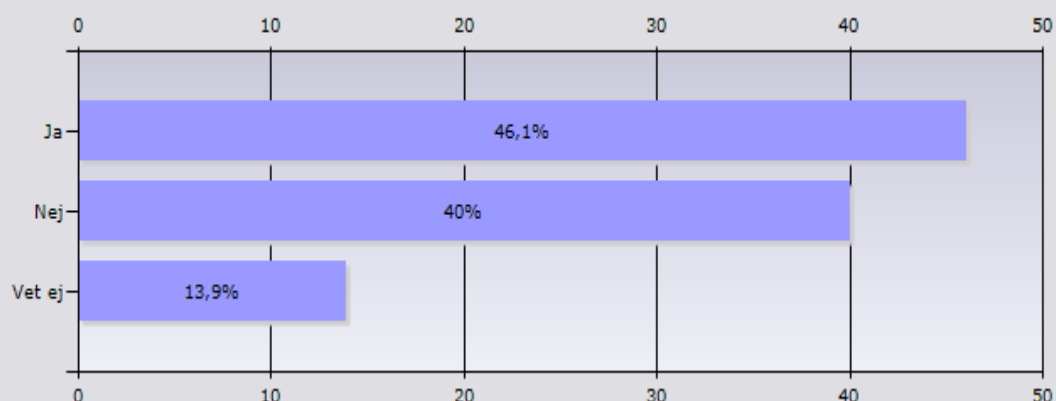
Jag anser inte att det är ett problem, men självklart skulle det inte göra ont om det fanns nationella riktlinjer

Jag tror att det är ett ämne som behöver vara fritt. Diskussionerna bör komma efter varje skola och dess behov. Jag hoppas också att man tar upp hur andra har det här och i hela världen. Kanske skulle man behöva styra upp det lite men en kursplan känns för tungt

Många av mina kolleger efterfrågar det, och jag kan förstå dem då de vill ha en tydlighet i vad det ska innehålla. Jag för min del behöver inte ha det, den fria formen är en viktig grundförutsättning för att t ex kunna få till fria samtal om livet med eleverna. Det har jag sett många goda exempel på i klasser jag haft och har.

Ämnet har inte i skolan att göra. Det måste finnas gränser för vilken påverkan lärare ska få utsätta unga människor för.

4. Anser du att lektionerna med livskunskap ska få ta tid från andra obligatoriska skolämnena?

	Procent	Antal
Ja	46,1%	271
Nej	40%	235
Vet ej	13,9%	82
Svarande		588
Inget svar		12

Urval av kommentarer:

På många låg- och mellanstadieskolor har detta lagts in under skoldagen vilket innebär att något annat måste ha plockats bort eftersom dagarna innan Livskunskapen redan var fulltecknade. Detta innebär mindre tid till undervisning, vilket knappast gagnar måluppfyllelsen.

Jag tycker ämnet är så viktigt att andra ämnen borde släppa till tid och skapa ett nytt obligatoriskt ämne alternativt att man utökar svenska o samhällskunskap och det finns med i de kursplanerna.

På vår skola har det skett på bekostnad av datakunskap. Resonemanget går att eleverna kan i alla fall så mycket data. Det är fel! De kan spela spel via datorn. Att använda den som ett verktyg i skolarbetet och att lära dem att kritiskt granska det som finns på nätet måste finnas med som en del av det skolans fömedlar. Uselt att låta livskunskap gå före!!

Bättre att ha en nationell kurs som är schemalagd och inte tar tid från andra.

Bör integreras inom hela verksamheten, inte som enskilt ämne

De etiska samtalen kan rymmas inom ämnet religion. Att stärka elevers självkänsla, självförtroende och gruppstärkande övningar arbetar man alltid med som klasslärare.

Det blir lätt att man lånar från andra ämnen, svenska samhällskunskap etc. Jag tycker att det borde vara ett eget ämne om det ska vara obligatoriskt och schemalagt

Det borde få mer utrymme i schemat

Det finns utrymme i timplan för skolans val.

Det måste gå att strukturera om tiden för att livskunskap ska få plats.

Det skall skapas egen tid till detta!

Eftersom jag arbetar med elever som av olika anledningar har svårt att nå målen i ett eller flera ämnen kan jag tycka att all runt-omkring-verksamhet tar alldeles för mycket tid för dessa elever. En kollega till mig som är lärare i svenska och engelska har räknat ut att ca 15-20% av den undervisningstid elever har rätt till försvinner till förmån för diverse annat. För elever i svårigheter kan blir det rätt mycket!!!!!!

Egentligen inte. Ett konstruerat ämne som egentligen inte behövs om det finns bra, välutbildade pedagoger. Men tyvärr är det för få lärare som arbetar med värdegrundsfrågor på de vanliga lektionerna.

Helt ok tycker jag

I vissa fall finns ett stort behov att jobba med värderingar och då är det befogat.

Ingår i alla ämnen

Inte så länge riktlinjerna är så oklara som de är idag.

Integrera det i vanlig undervisning

Ja men samma ämne får inte drabbas hela tiden.

Ja ställer mig kritisk till om livskunskap/social träning ska vara ett separat ämne. Konflikthantering kommer alltid att inkräkta på de obligatoriska skolämnena och jag anser att det måste det men att ha det som ett separat ämne där man systematiskt tar tid från dessa ämnen är inte ok.

Ja, om det är så att elevgruppen är i behov av livskunskap.

Jag tror att alla ämnen gynnas i långa loppet av att det finns livskunskap, så - ja.

Jag tycker att de kan vävas in i svenska genom att man diskuterar talar för sin åsikt diskuterar känslor det finns samhällskunskap i det att det finns vissa lagar och regler. Jag tror att det finns minuter att hämta och att livskunskap är en del av andra ämnen.

Jag tycker att det är anmärkningsvärt att livskunskap skäl tid från andra ämnen. Vi vet ju att antalet idrottstimmar i skolan minskar samt att svenska elever inte ligger i topp när det gäller läsförmåga/läsförståelse samt i matematik. Jag tycker att det ska ligga mer ansvar på föräldrarna att lära eleverna social, emotionell träning.

Jag tycker att man kan hitta delar i olika ämnen som kan gå under rubriken livskunskap.

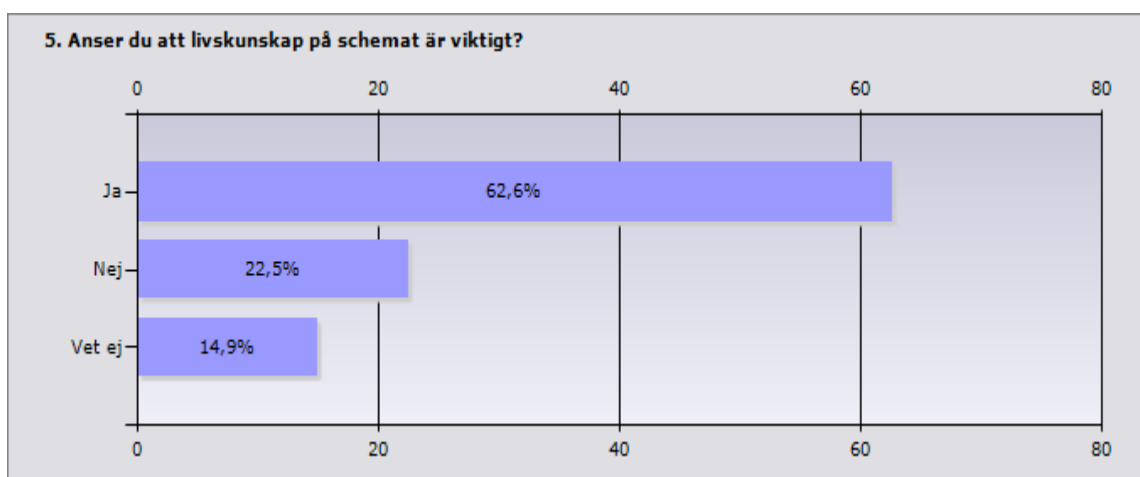
Livskunskap som är rätt undervisat är viktigt och påverkar hela eleven i alla ämnen.

Livskunskap är och har alltid varit viktigt i utvecklingen. Men, idag, när vi har ett kallare Sverige anser jag det vara ännu viktigare än vad det tidigare varit.

Livskunskap är skumt eftersom det saknas tydlighet och målsättningar

Nu får det vara nog med minskad kunskap och minskade krav i ämnena. Vi tappar internationellt och behöver gå tillbaka till kunskapsskolan.

Om det blir bra undervisning och inte bara ett slaskämne är det OK. Om det bara blir lekstuga av det, känns det inte OK.

	Procent	Antal
Ja	62,6%	370
Nej	22,5%	133
Vet ej	14,9%	88
Svarande		591
Inget svar		9

Urval av kommentarer:

Beroende på hur man utformar det. Det måste vara kvalitativa lektioner.

Det beror på hur det genomförs. Normalt sett bör det ingå i andra ämnen. Det är viktiga frågor.

Det kan bidra till mer trygghet för eleverna och förebygga segregation/utanförskap/mobbning.

Ja absolut, i livskunskap är syftet att stärka gruppen och individernas självkänsla vilket ger goda förutsättningar att höja måluppfyllelsen samt att skapa sunda människor.

Blir mycket flum och diskussioner. Tas inte på allvar av eleverna.

Både och men mest nej! Det känns som det tangerar det föräldra och hem ska stå för.

Det är ett förhållnings sätt inte ett ämne och det ska genomsyra varenda lektion man har.

Det är mycket viktigt speciellt i oroliga klasser där det sociala samspelet är dåligt.

Bör integreras i alla ämnen.

Det behövs inget särskilt ämne

Det går att få med ämnet på andra sätt i andra sammanhang.

Det måste inte vara schemalagt, men det går inte att lämna gruppen åt sitt öde. Jag har ansvar för att få min klass att fungera och att barnen utvecklar inte bara sin iq utan även sin eq.

Det ska dock vara en nationell kurs, inte olika varianter av lokala kurser. Betygsättningen dock ett problem.

Det ska i så fall vara inriktat på de överenskomna regler för samvaro som skolan kommit överens om. Inte något som kräver att elever och lärare ska känna sig manade att berätta och bearbeta upplevelser som inte har med själva skolutbildningen att göra.

Det är också viktigt att det blir ett vettigt innehåll och att både lärare och elever är delaktiga och bekväma i diskussioner som det ju ofta handlar om.

Det är skrämmande att man måste ha ett ämne där man ska lära sig vanligt hyfs och om hur man är mot varandra. Var finns hemmen? Varför har föräldrarna inget ansvar för att barnen ska lära sig hur man beter sig i livet?

Eftersom det inte finns riktlinjer. Vilka är målen att uppnå? Undervisning är mer komplex än att bara prata om livet i största allmänhet. Jag behöver se en kursplan för att kunna ta ställning.

I brist på timmar använder jag svenskans.

Inte som eget ämne - men de frågor kring identitet, etik, sexualitet etc som ofta finns i livskunskapen är otroligt viktiga!

Ja det är viktigt att barnen får träna på hur man hanterar olika situationer i skolan, t.ex. när man är i en konflikt med en kompis på rasten och känner sig orättvist behandlad och inte hittar någon annan metod än att slåss /.../

Ja, det är superviktigt för att samtliga barn ska få livskunskap, oavsett vilken pedagog de har närmast sig. Det finns fortfarande obehöriga lärare i mängder ute på våra kommunala och fria skolor.

Ja, eftersom vår uppgift är att fostra unga elever att fungera i morgondagens samhälle.

Livskunskap och social utveckling bör vara vardag i skolarbetet och ingå i samtliga ämnen som en naturlig del av förhållningssätt och demokratisk fostran.

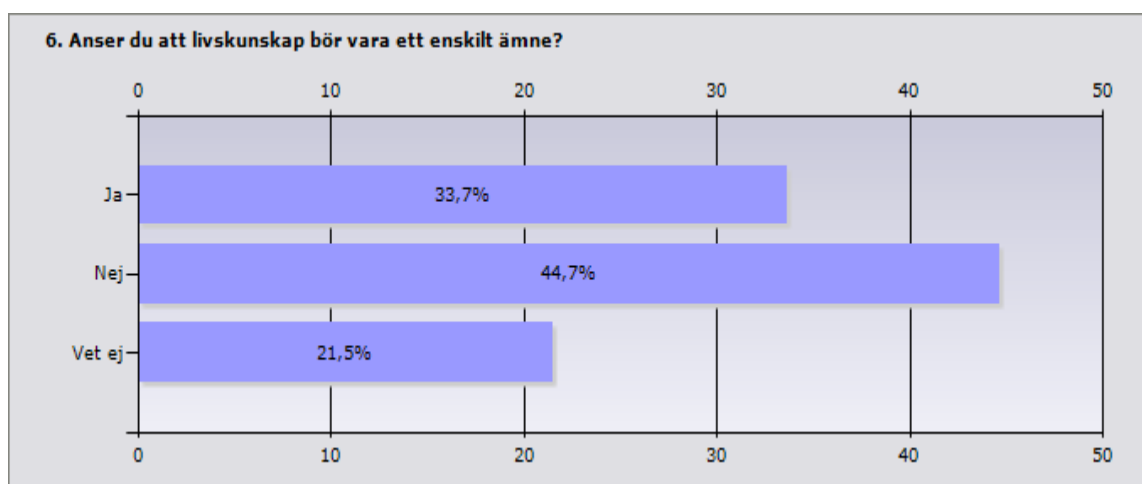
Livskunskap är viktigt men schemalagd sådan är jag tveksam till.

Om vi vill ha ett demokratiskt samhälle med empatiska medmänniskor så är detta en förutsättning tror jag.

Relationer styr så mycket av det som händer i skolan, det som händer utanför skolan och tas med till skolan. Med ökad kännedom om sig själv och andra gynnas både inlärning och den egna utvecklingen.

Strunt i vad det kallas, det behövs träning i empati, samarbete och att hantera känslor.

Är mycket tveksam. Värderingar och frågor som hänger samman med villkoren för att vara människa och hur man beter sig mot varandra kommer ju in i så många andra ämnen. Jag, som engelsklärare, har många tankeväckande och provocerande övningar som behandlar sådana ämnen.

	Procent	Antal
Ja	33,7%	199
Nej	44,7%	264
Vet ej	21,5%	127
	Svarande	590
	Inget svar	10

Urval av kommentarer:
Absolut inte.
Arbetsättet ska genomsyra alla lektioner och bli en del av skolans verksamhet
Borde ingå i alla ämnen. I praktiken kanske det måste vara ett enskilt ämne för att inte glömmas bort.
Både ja och nej. Personligen föredrar jag att ha livskunskap när det är aktuellt, inte som separata övningar utan synbar koppling till händelser, men jag tror att det är viktigt att det finns med ändå för att betona dess betydelse.
De frågor man tar upp kan likaväl ingå i diskussioner under lektionerna i de olika SO-ämnena.
Det bör ingå i religionsämnet samt ingå generellt i alla skolans aktiviteter utan att det behöver finnas med som något separat. Etik bör och ska diskuteras livligt i skolan så ofta och så mycket som möjligt.
Det här är frågor som ska genomsyra hela skolan. Livskunskap som enskilt ämne blir krystat och eleverna knäcker snabbt koden. Min egen dotter frågade en dag om alla lärare är dumma i huvet "fattar ni inte att vi vet vilka svar ni vill ha"
Det skall inte fylla ut något annat utan ska stå på egna ben.
Det är oerhört viktigt att det finns välutbildade lärare inom detta ämne. Som det är nu så skall lärare med andra ämneskompetenser hålla i dessa kurser.
Dock är betygsättningen ett problem. Betygsätta åsikter?
Finns en fara i ett enskilt ämne: nu barn ska vi ha livskunskap, så nu måste ni respektera varandra (resten av tiden i skolan gör ni som ni vill). Detta har jag sett skrämmande konkret exempel på.
För att alla skolor ska satsa tid på detta och inte känna att de tar tid från andra

ämnena för att arbeta med det tror jag att det vore en bra idé att ha det så. Detta berör framför allt LÅ 7-9. Lärare som arbetar i de lägre årskurserna har lättare att bryta schemat och lägga in lite andra saker under dagen.

Ingår i värdegrundsarbete och EQ-arbete

Inom SO-blocket

Ja det gör jag. Visserligen så jobbar vi med det alla dagar alla lektioner men samtidigt tycker jag att det är viktigt att man lyfter upp livskunskapen på detta sätt.

Ja, det bör vara ett enskilt ämne med tanke på hur viktigt det är att den pedagog som ska hålla i det faktiskt är påläst men, framförallt, införstådd med mål och syfte av livskunskap

Jag anser att livskunskap bör vara obligatoriskt för skolor att anordna men inte en kurs man får betyg i, annat än godkänt för (aktivt) deltagande.

Jag tycker det borde vävas in mer i allt vi gör tillsammans med våra elever, inte något som någon speciell lärare ska göra med eleverna.

Livskunskap ingår naturligt i alla ämnen. Vanligen är läraren äldre än eleverna och då sker en överföring av denna kunskap på naturlig väg.

Livskunskapen genomsyrar de flesta lektionerna

Lärare måste få utbildning i det. Det är seriöst och en kurator måste finnas som stöd i fall svåra saker kommer upp.

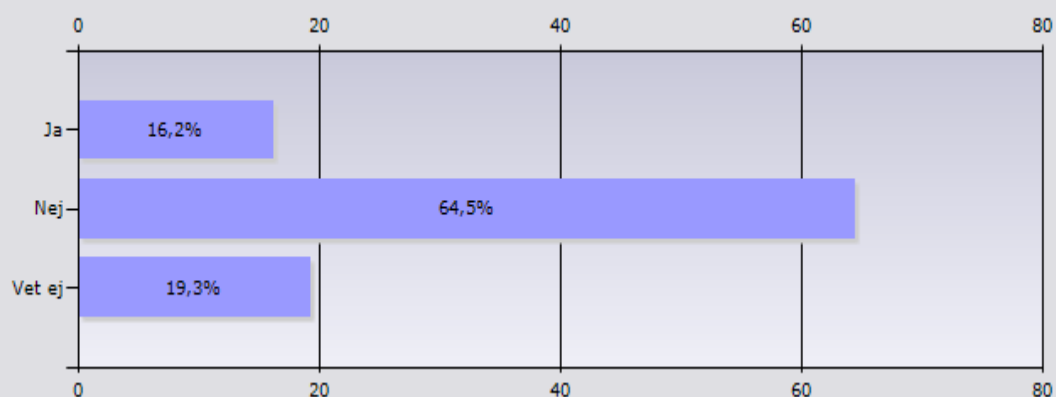
Om det anses viktigt bör det vara ett eget ämne

Om Livskunskap ska vara ett ämne borde det kräva behöriga lärare och ämnesplaner liksom andra skolämnen.

Om man anser att det är viktigt bör det vara ett enskilt ämne. Många lärare känner sig inte kompetenta att undervisa i livskunskap men får det i sina tjänster i alla fall. Enskilt ämne kanske borgar för att de lärare som har intresse och fallenhet kan undervisa.

Så fort det är ett ämne, blir eleverna fokuserade att få betyg. Och det här ämnet skulle må bra av att falla utanför betyg, bedömning och dylikt - just för att eleverna ska kunna spänna av. Man får finna på annat att locka dem med för att närvara.

7. Anser du att lektioner i livskunskap bör avskaffas?

	Procent	Antal
Ja	16,2%	96
Nej	64,5%	381
Vet ej	19,3%	114
	Svarande	591
	Inget svar	9

Kommentera gärna:

Absolut inte! Snarare uppdateras och aktualiseras.

Tills dess att tydligare riktlinjer finns, ja. De lägre åldrarna verkar ha större möjligheter att göra något bra av livskunskapen. På vårt högstadium blir det oftast väldigt snuttifierat - utan sammanhang med klassens övriga ämnen och sociala gruppliv. Värst av allt: livskunskapslärare blir den som har tid i sin tjänst.

Absolut inte, här fungerar det utmärkt och vi märker ett sug från eleverna att få prata om saker som angår dom, att ta ställning, komma underfund med att man faktiskt har värderingar i de flesta frågor och försöka utröna hur man fått dom

Absolut inte. Det bör bli ett eget ämne, integrerat med andra närliggande ämnen i ny form och som sagt ta timmar från slöjden till detta!

Absolut inte. Det är viktigt att synliggöra ofta ofta hur man ska handla mot varandra, hur det känns att vara utsatt etc. Allt för att minska grogrunden för främlingsfientliga initiativ bland våra unga. Ett bra förhållningssätt till sin nästa ska planteras, näras och vårdas ömt och ständigt....

Avskaffa är ett starkt uttryck, men diskussionen bör föras på skolan vad livskunskap är och hur det ska hanteras med eleverna och hur lärarna ska hitta ett gemensamt förhållningssätt i att guida eleverna mot trygga individer.

Bör göras på vanliga ämnen. Men detta styrs inte upp tillräckligt bra. Brist på medel för inköp/bra övningar även om det finns material att köpa.

Bör ingå i alla ämnen naturligt

Det låter som något föräldrar bör ge sina barn. Alternativt är det ämnet filosofi som eleverna kan studera på gymnasiet.

Det är föräldrarnas ansvar att uppfostra sina barn till medmänniskor och ansvarstagande människor mot andra medmänniskor. Vi i skolan måste få fokusera på inlärning och kunskaper i de olika obligatoriska ämnena.

Kan under den tid livskunskapen pågått, i vår kommun 5-6 år, inte sett något som helst positiv förbättring. Hur elever behandlar varandra, språkbruk etc.

Kanske inte avskaffas, men införlivas på annat sätt- t ex temadagar, temaveckor, etik och moral på SO-lektion, samarbetsfokus i hk och slöjd.

Lektionerna som innehåller livskunskap ska ligga inbakat i våra kärnämnen.

Livskunskap är livsviktigt att kunna. Jag anser inte att det är ett ämne som ska stå för sig själv utan snarare ingå i annat, t ex i form av pedagogiskt drama.

Livskunskap är, på vår skola, att använda den gyllene regeln - på livskunskapen finns möjlighet att i mindre grupper göra praktiska övningar/ha samtal i hur man ska vara mot sin medmänniska + sunt förnuft i alla lägen...

Men de måste - precis som all annan undervisning - utföras av personer med rätt kompetens, talang och intresse - annars kan det lätt bli kontraproduktivt!!!

Om vi inte har livskunskap vem tar då ansvar för gruppens gemensamma utveckling, det gemensamma ansvaret för en god lärandemiljö? Det kommer att falla mellan stolarna och externa konsulter eller gurus får hoppa in för dyra pengar.

På de skolor där det är ett fungerande arbetssätt för personal och elever bör det få finnas.

På det teoretiska gymnasiet där jag verkar finns det många andra ämnen där dessa frågor hör hemma, tas upp och sätts i ett större sammanhang och det räcker i alla fall i det sammanhanget

På min skola har vi livskunskap som kurs på individuella valet. Tycker det verkar vara en bra kurs som alla borde gå, men utan betyg i. vet att vissa skolor har det så.

Ser det mer som att det är ett inslag i olika ämnen som bör lyftas fram på tvären.

Som det är i nuläget när lärare kvackar i ett ämne de inte har kompetens för är risken stor att det gör mer skada än nytta. Att lärare förlitar sig på ovetenskapliga metoder så som SET är ett tecken på att kompetens saknas.

Som eget ämne - ja! Men innehållet - nej! Mer av livskunskap i många ämnen!!

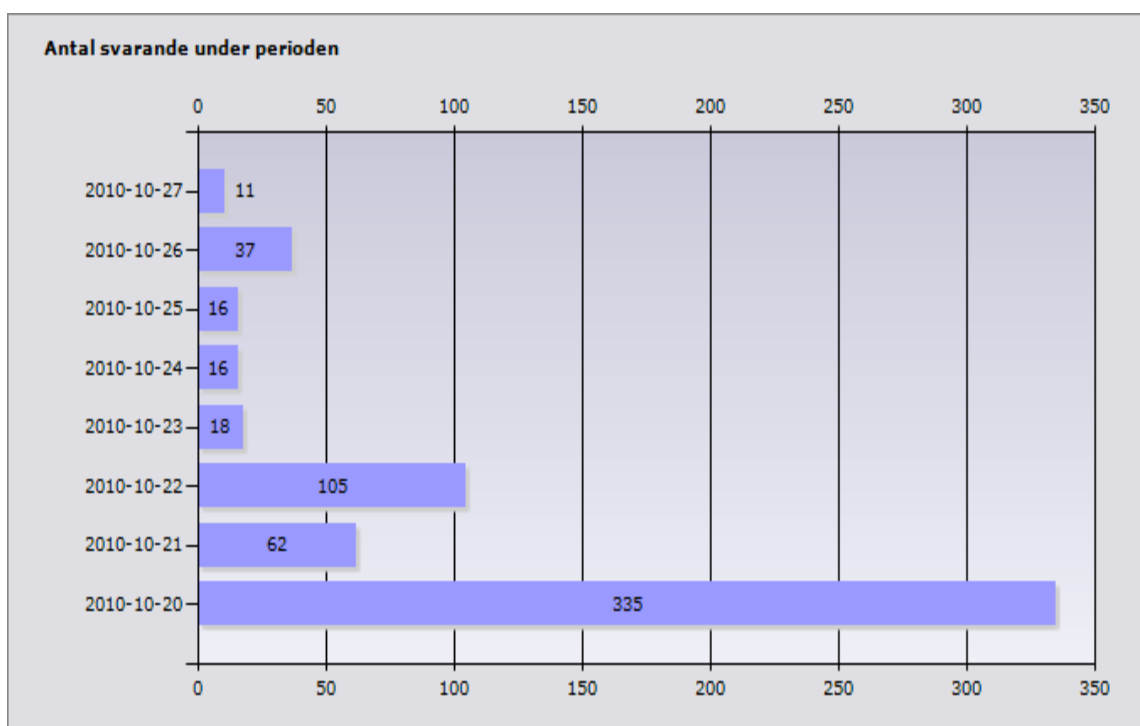
Som utvecklingen är nu och om man jobbar med ämnet på ett bra sätt så behövs det men jag anser att föräldrarna har ett stort ansvar här att fostra sina barn till goda, omtänksamma medborgare.

Tanken att inte bli godkänd i livskunskap är ju svindlande. Du är duktigt i matte, men i själva livet är du körd!

Tills ingen annan instans genomför livskunskapen så får skolan ta det...

under förutsättning att frågor kring relationer, utanförskap, sex och samlevnad etc lyfts på ett naturligt sätt inom andra ämnen utan att för den skull inkräkta på ämnet i sig, vilket faktiskt är möjligt. Dessutom anser jag att det blir mycket svårt att sätta betyg för en sådan kurs.

Ämnet behöver få en tydlig struktur annars är ämnet värdelöst. På en del lektioner kan elever bara slappa. Kursplan och timplan är nödvändigt för att det ska bli bra. Ett viktigt ämne får inte slarvas bort.

Mottagare	Ej kontaktbara	Svarande	Svarsfrekvens
892	48	600	71,1%

OM SKOLFRONTS LÄRARBAROMETER

Skolfronts lärarbarometer består av cirka 900 utvalda lärare från grundskolan och gymnasiet. Lärarna har valts ut för att spegla Sveriges lärarkår avseende ålder, kön, år i yrket, geografisk hemvist, i vilket stadium de undervisar i och om de undervisar i kommunal skola eller friskola.

Undersökningen genomfördes mellan 2010-10-20 och 2010-10-27